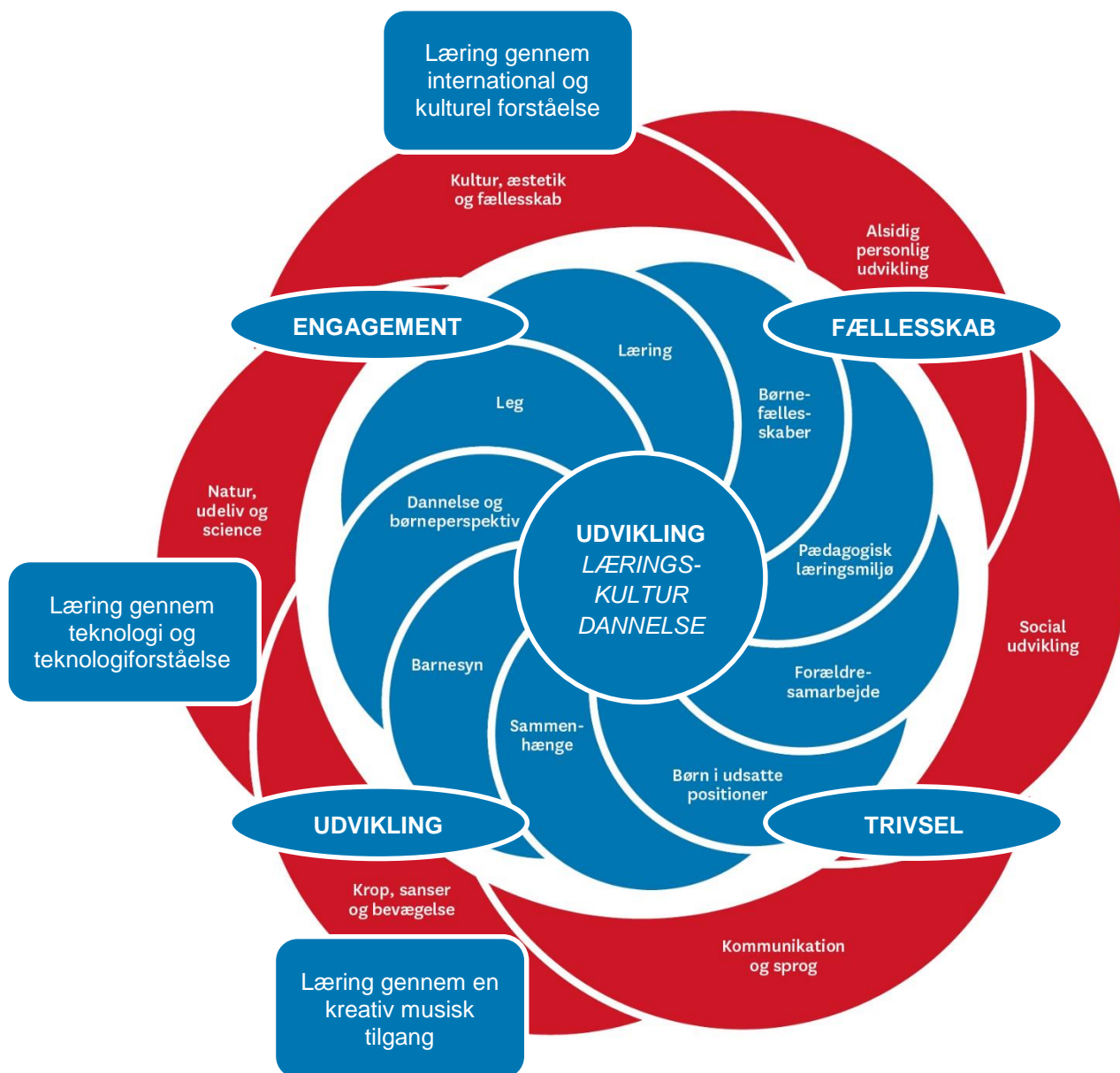

2020/2021

Pædagogisk læreplan for Tarup SFO

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring og udvikling. Læreplanen er et dynamisk dokument, som beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan for SFO Odense

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Jf. ændring af folkeskolelovens § 40, stk. 4. gældende pr. 1. juli 2018, skal tidlig SFO-start enten arbejde med temaerne fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud eller med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen.

I Odense er det besluttet, at hele SFO'ens virke fra Forårs SFO til SFO2 arbejder ud fra de 6 temaer fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan for SFO tager derfor udgangspunkt i dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er vi i Tarup SFO?

**Læreplanen er et dynamisk dokument.
Seneste redigering: August 2020.**

Tarup SFO har ca. 300 børn fordelt på 270 børn i almen SFO'en for børn på 0.-3. årgang og 30 i SFO2 for børn på 4. årgang. Derudover har vi Forårs-SFO for alle kommende skolebørn i perioden 1. marts frem til skolernes sommerferie i slutningen af juni. Vores børn repræsenterer mangfoldigheden i det danske samfund og vi mener, at alle kan lære noget af hinanden.

Tarup Skole er fordelt på to matrikler, som ligger lige overfor hinanden: Tarupgårdsvej 1 og Østrupvej 39. SFO'en er placeret på Østrupvej, hvor (Forårs-SFO) 0. til 2. årgang også holder til i skoletiden. SFO2 er placeret i en pavillon på Tarupgårdsvej.

Vores pædagogiske praksis tager udgangspunkt i værksteder og væresteder som ramme for børnenes frie tid i SFO og lægger vægt på frivillighed og medindflydelse.

Værdierne for Tarup Skole og SFO er: fællesskab, engagement, trivsel og udvikling gennem læring.

Værdierne i praksis:

- I SFO'en gives børnene muligheder for samt lærer at indgå i forpligtende **fællesskaber** og herved styrke deres sociale og kommunikative kompetencer.
- I SFO'en gives børnene muligheder for at udvise **engagement** dels i voksenstyrede aktiviteter og dels i deres egne lege og aktiviteter.
- I SFO'en er der fokus på børnenes **trivsel** ud fra en styrkebaseret tilgang og de voksne guider børnene i deres konflikter ved behov.
- I SFO'en opnår børnene **udvikling gennem læring** dels gennem deres spontane lege, hvor de selv sætter rammerne, laver regler, besætter roller, løser konflikter og udvikler legen – de voksne står bagved børnene som rollemodeller og evt. hjælpere eller inspiratorer og dels ved at indgå i og bidrage til de voksenstyrede aktiviteter.

Det fælles pædagogiske grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring og udvikling jf. gældende lovgivning på folkeskoleområdet, samt de strategiske pejlemærker i Børn- og Ungeforvaltningen Odense vedr. sprog, dannelse og tidlig indsats.

De ni centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og tilgangen på en demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhængende læringsmiljøer.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv. Hvordan forbindes det, børnene har med sig med det nye, de skal lære?

Alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe sammenhængende læringsmiljøer kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Fem elementer, som beskrives samlet eller hver for sig:

- Børnesyn
 - Dannelse og børneperspektiv
 - Leg
 - Læring
 - Børnefællesskaber.
-

Børnesyn

Hvert enkelt barn er noget særligt og alle er ligeværdige. Alle børn kan bidrage til og er vigtige for fællesskabet. Alle børn har forskellige styrker og kan udvikle sig indenfor mange forskellige områder, hvis de får muligheden.

Hvordan kommer elementet fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi møder børnene i øjenhøjde - de bliver set. Der bliver fx sagt godmorgen til alle børn i morgen-SFO, der siges hej i løbet af dagen på værksteder og væresteder, børnene hjælpes i gang i værkstederne og der siges farvel til børnene, når de går hjem.
- Vi tilgodeser alle børn og deres forskelligheder gennem mange forskellige aktiviteter.
- Vi har relationer til mange forskellige børn også børn fra andre årgange. Vi er tilgængelige og det synliggøres vha. piktogrammerne.
- Vi lader børnene hjælpe hinanden. Lader børn forklare en opgave eller aktivitet til hinanden.
- Vi giver børnene indflydelse på aktiviteterne.
- Vi giver børnene mulighed for at være sammen på tværs af årgangene i den samme SFO – med undtagelse af SFO2, der er et særskilt tilbud.
- Vi griber børnenes idéer.
- Vi møder børnene der, hvor de er.
- Vi tilpasser værksteder og væresteder til børnegruppen.
- Vi anerkender barnet som selvstændigt individ og som en del af børnegruppen.
- Vi italesætter børnenes forskellighed og anerkender det som en styrke.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi spejler børnenes følelser og anerkender dem.
- Vi er nysgerrige og opsøgende på børnene – særligt de børn, der ikke gør opmærksom på sig selv og som har svært ved at navigere i SFO'en.
- Vi er tydelige på, hvilke styrker og værdier der er i spil både i værksteder og væresteder og sætter ord på det overfor børnene.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Vi fremhæver børnenes styrker ifm. aktiviteterne og sætter deres kompetencer i spil fx i værkstederne.
- Vi bringer vores viden om børnenes styrker i SFO'en ind i skoledelen.
- Vi har fokus på børnenes udviklingspotentialer og guider dem til at udfordre sig selv i nye sammenhænge – både ift. relationer og aktiviteter.

Dannelse og børneperspektiv

Børnene skal have et godt kendskab til sig selv og andre, være modige og kunne sige til og fra i forskellige fællesskaber, så de er rustet til at agere på livets mangfoldige arenaer.

Børnene mødes med en anerkendende og styrkeorienteret tilgang med særlig fokus på styrkerne:

- Vedholdenhed
- Nysgerrighed
- Mod
- Omtanke
- Venlighed

Hvordan kommer elementet fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi er autentiske rollemodeller i samværet med børnene. Vi viser børnene, at vi også fejler og har følelser. Vi tør gå på glatis foran børnene.
- Vi møder børnene med nysgerrighed og synliggør dannelsesstrategien.
- Vi viser børnene at demokratiet virker ved at tage deres forslag alvorligt, omsætte dem eller forklare hvorfor de ikke bliver omsat.
- Vi respekterer og anerkender børnenes til- og fravalg. Gør det på en ordentlig måde.
- Vi gør børnene opmærksomme på, hvilken betydning deres handlinger har for andre – både positivt og negativt.
- Vi viser vedholdenhed i aktiviteterne og giver børnene mulighed for at bruge deres vedholdenhed der.
- Vi italesætter børnenes forskellige oplevelser og følelser og opfordrer til omtanke.
- Vi udviser ansvarlighed og opfordrer og hjælper børnene til selv at være ansvarlige. De bruger deres selvkontrol.
- Vi griber børnenes nysgerrighed og er undersøgende sammen med dem.
- Vi opfordrer og støtter børnene i at afslutte en opgave, aktivitet mv.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi er opmærksomme på børnenes forskellige grænser og hjælper dem til at sige til og fra.

Leg

Leg er karakteriseret ved at være en umiddelbar, spontan og frivillig aktivitet. Barnet leger ikke for at lære eller for at fremstille et produkt. Barnet leger for at lege og målet ligger således i selve legen.

Hvordan kommer elementet fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi italesætter barnets udvikling gennem legen overfor barnet selv.
- Børnene har altid mulighed for at vælge legen i SFO. Vi lader børnenes idéer udvikle sig og støtter dem ved behov fx med materialer.
- Vi guider børnene ind i en leg og leger med i det omfang barnet/børnene har brug for det.
- Vi skaber rammerne og giver mulighed for forskellige typer lege vha. funktionsopdelingen.
- Vi har leg som fokusområde i SFO.
- Værkstederne er også leg for børnene qua frivillighed og indflydelse.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Vi giver børnene mulighed for at udvikle deres fantasi og går på opdagelse i fantasien sammen med børnene.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi deltager i børnenes lege.
- Vi støtter de børn, der har svært ved at komme i gang med en leg.

Læring

- Læring er en proces, hvori børnene skaber deres egen viden i et samspil mellem dem selv og deres omverden.
- Der er sket en læring, når børnene kan eller ved noget, som det ikke kunne eller vidste før.
- Læring finder sted direkte og indirekte, både når barnet er alene og når det er sammen med andre.
- Børn skal have mulighed for at udforske verden tage den i sin besiddelse ved at have lyst, viljen og energien til at lære og til at udvikle sig.
- Læring sker gennem leg, pædagogisk tilrettelagte aktiviteter og andre hverdagssituationer og rutiner.
- Børn lærer gennem at være aktive og børn har en aktiv rolle i deres egen udvikling og læring. Derfor vægtes børnenes egne initiativer og valg højt.
- Børns læring skal ses i et dobbelt perspektiv: individuelt og socialt. De to perspektiver skal ses som hinandens forudsætninger og den pædagogiske udfordring er at sammentænke dem.
- De tre læringsrum:
 1. De voksne er foran børnene.
 2. De voksne er ved siden af børnene.
 3. De voksne er bagved børnene.
- Tre former for læring
 - Formel læring: Det som de voksne har planlagt som en læringssituation.
 - Uformel læring: Det som børnene lærer af en situation, uden at det er en planlagt hensigt.
 - Skjult læring: Det, som den voksne ikke altid ved, børnene bemærker, men som alligevel lagrer sig som en læring hos dem.
 - Den skjulte og uformelle læring viser sig også i forbindelse med den formelle læring og i omgangen med hinanden. De voksne skal være parate til at se på både sig selv og hinanden. De voksne må reflektere over, hvilke erfaringer deres handlinger bringer børnene – de er rollemodeller.

Hvordan kommer elementet fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi har dagligt aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at lære nyt eller afprøve færdigheder.
- Vi er nysgerrige sammen med børnene i omgivelserne og naturen. Vi undersøger sammen med børnene.
- Vi udviser åbenhed for børnenes videbegær og griber deres spørgsmål. Vi giver dem også mulighed for at undersøge det selv.
- Vi guider børnene i deres sociale og personlige udvikling i samværet med de andre børn.
- Vi støtter børnenes selvstændighed og selvhjulpethed.
- Børnene lærer gennem legen, social interaktion og planlagte aktiviteter.
- Vi får øje på og italesætter den uformelle læring - feedback.
- Vi er rollemodeller, der undrer os sammen med børnene.
- Vi bruger og henviser til hinandens forskellige kompetencer.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi griber børnenes idéer til fx aktiviteter.
- Vi aftaler og er opmærksomme på, hvilke roller vi har (foran, bagved og ved siden af).

Børnefællesskaber

Børnefællesskaber er både sociale og kulturelle fællesskaber. Når børn indgår i forpligtende fællesskaber og bidrager med deres viden og kunnen, udvikler de sig gennem fællesskabet i med- og modspil med andre.

Hvordan kommer elementet fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi giver mulighed for at skabe børnefællesskaber på tværs af klasser, årgange og køn, fx gennem fælles aktiviteter.
- Vi støtter børnene, så de får mod på at indgå i fællesskaber.
- Kulturen i SFO'en afspejler et stort fællesskab.
- Vi gør børnene opmærksomme på, at alle er vigtige for og bidrager til fællesskabet.
- Vi støtter børnene i at være ansvarlige, ærlige og vedholdende i fællesskabet.
- Vi støtter børnene til at få deres kompetencer i spil i fællesskabet, så de får nogle succeser og er opmærksomme på, at børnene har/kan have andre kompetencer eller roller i SFO'en end dem, de viser i skolen.
- Vi er rollemodeller ved at synliggøre et velfungerende voksenfællesskab.
- Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden – også på tværs af klasser og årgange.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi har fokus på, at sprog skaber virkelighed. Vi giver børnene mulighed for at vise deres forskellige kompetencer og roller i forskellige sammenhænge og på forskellige arenaer.
- De ældste elever er kulturbærere.
- Vi giver børnene mulighed for at arrangere lege og aktiviteter for hinanden.

Nedenstående elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan SFO'en etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det pædagogiske læringsmiljø

Tarup SFO er et funktionsopdelt hus, hvor de enkelte rum indbyder til og understøtter forskellige typer af aktiviteter, behov og interesser. Mulighederne skal være synlige og tilgængelige. En SFO hvor alle som udgangspunkt kan færdes, hvor de vil - såvel ude som inde, dog med hensyntagen til de ældste børns behov for at kunne være de store og de yngste børns behov for særlig omsorg.

Børnenes optimale læring og udvikling er betinget af et udfordrende, aktivt, humoristisk, tillidsfuldt og trygt miljø, hvor omgangstone er anerkendende og imødekommende. Det er de voksnes ansvar at kulturen karakteriseres og opleves som sådan, da de er rollemodellerne.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

- Vi bruger bl.a. humor til at sikre en god omgangstone.
- Vi skaber tryghed ved at have en tydelig og genkendelig struktur og giver derved mulighed for at pirre børnenes nysgerrighed til at lære nyt og indgå i nye sammenhænge.
- Vi sørger for, at værksteder og væresteder er åbne og klar, når børnene kommer i SFO efter frikvarter.
- Vi sætter vores kompetencer i spil, så de støtter børnene bedst muligt.
- Vi tydeliggør og sætter rammerne for læringsmiljøerne.
- Vi præsenterer børnene for dagens aktiviteter ved overgangen fra skole til SFO, så børnene bliver bevidste om dagens mulige læringsmiljøer.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi tilbyder forpligtende aktiviteter i forpligtende fællesskaber.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan I samarbejder med forældrene om børns læring.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi samarbejder med forældrene om børnenes og børnegruppens trivsel og læring i fællesskab med skoledelen. Forældrene inviteres til to skole-/hjem-samtaler og et forældremøde årligt. Pædagogerne deltager både i samtaler og møder, hvor det enkelte barns og/eller børnegruppens trivsel og læring drøftes.

- Vi er tilgængelige for forældrene.
- Vi kommunikerer med forældrene pr. mail.
- Vi informerer forældrene om ugens aktiviteter.
- Vi kontakter forældrene ved akutte hændelser.
- Vi hilser på alle forældre.
- Vi har mulighed for de uformelle samtaler i dagligdagen.
- Pædagogerne er klassepædagoger og har dermed den primære kontakt til forældrene til børnene fra deres klasse sammen med klassens lærere.
- Vi gør forældrene opmærksomme på arrangementer, beskeder mv.
- Vi uddyber evt. hændelse, konflikter eller lign. med både børn og forældre.
- Vi fortæller den gode historie til forældrene.

Det vil vi gerne udvikle og/eller blive endnu bedre til:

- Vi er opmærksomme på de forældre, der ikke selv søger kontakten.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Pædagoger og lærere i et årgangsteam har et tæt samarbejde om børnenes udvikling herunder børn med særlige behov og to-sprogede børn. Særlige indsatsen ift. et enkelt barn tilrettelægges i dette samarbejde. Hvis den særlige indsats omfatter barnets tid i SFO, inddrages og informeres det øvrige SFO-personale om indsatsen og evt. særlige aftaler eller tilgange.

Børn med sproglige udfordringer, fx dansk som andet sprog, begrænset ordforråd, sætningsopbygning mv., får holdundervisning i skoletiden og bruger den frie tid i frikvartererne og SFO til at træne sproget i interaktion med de andre børn. De voksne har en opmærksomhed på at invitere disse børn til dialog, hvis de ikke søger den selv.

Sammenhængende læringsmiljøer

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng mellem de forskellige pædagogiske tilbud.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø, så det skaber sammenhæng mellem børnehus, Forårs SFO, indskoling, SFO, mellemtrin og SFO2?

Vi har et formaliseret og tæt samarbejde med børnehuse i distriktet i perioden fra sommerferien og frem til Forårs-SFO-start. Pædagogerne fra den kommende Forårs-SFO er på besøg i børnehuse til rundvisning, dialog og overlevering. Børnehuse kommer på besøg på skolen i månederne op til Forårs-SFO-start. Vi har 1-2 pædagoger og/eller pædagogmedhjælpere fra børnehuse i midlertidige ansættelser i Forårs-SFO'en.

Vores børn på 3. årgang er på besøg i SFO2 i løbet af skoleåret. Fra 1. marts flytter de til SFO2 og er der i perioden frem til sommerferien sammen med 4. årgang. Pædagogerne i SFO2 er også skolepædagoger på mellemtrinet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet – den åbne skole

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan I inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø skal integreres i det pædagogiske arbejde.

Læringsmiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af læringsmiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske aspekt i det pædagogiske læringsmiljø?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Ærlighed og autenticitet
- Venlighed

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Mod
- Vedholdenhed
- Selvkontrol
- Beskedenhed

Forårs-SFO

- Børnene er selvhjulpne og udfører selv de opgaver og handlinger, som de kan og viser glæde ved at kunne selv.

Vi viser børnene rundt på skolen.

Vi introducerer børnene for skolens regler og aftaler.

Vi støtter børnene i selv at lægge madpakken i køleskabet og hente den til frokost, selv tage sko og overtøj på, selv lyne jakken, selv klare toiletbesøg osv.

Vi opfordrer børnene til at prøve selv og støtter dem, når de har brug for det.

Vi opfordrer børnene til selv at klare de opgaver, de formår.

- Børnene er vedholdende og fordyber sig i og koncentrerer sig om en opgave, leg eller aktivitet i længere tid ad gangen.

Vi støtter børnene i at gøre en aktivitet eller opgave færdig.

Vi støtter børnene i deres vedholdenhed ved at give mulighed for fordybelse.

- Børnene har gå på-mod og er robuste.

Vi hjælper børnene med at være selvhjulpne.

Vi hjælper børnene til at acceptere fejl.

Vi opfordrer børnene til at begynde selv at løse konflikter.

Vi træner børnene i at kunne og turde noget mere selv. F.eks. gå til skoven eller ind i byen.

- Børnene kommer til de voksne, når de har behov for det, brug for hjælp mv. og føler sig hjulpet.

Vi ser børnene og støtter dem, når de søger hjælp.

Vi viser børnene, at der er mange måder at få hjælp på og praktiserer hjælp til selvhjælp.

Vi spørger børnene, om de føler sig hjulpet.

- Børnene deltager i aktiviteter, samlinger, lege osv.

Vi har faste aktiviteter hver dag.

Vi støtter børnene i at tage valg og deltage i de frivillige aktiviteter, som tilbydes hver dag.

Vi støtter børnene i at tage initiativ til og i den frie leg og byde sig til i andres lege.

Vi støtter børnene i deres nysgerrighed og innovative formåen ved at give plads til og mulighed for at afprøve deres initiativer i aktiviteterne.

- Børnene bruger deres videbegær, kreativitet og opfindsomhed og er nysgerrige og interesserede.

Vi støtter børnene ved at gå på opdagelse i svar, muligheder og løsninger sammen med dem.

- Børnene udviser venlighed og omtanke i relationen til hinanden.

Vi øver bordskik, stå i kø, vente på hinanden mv.

- Børnene lytter til hinanden i konflikter og forsøger at finde løsninger.

Vi støtter børnene i at finde retfærdige løsninger med forståelse for forskellighed.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på det, der kan være svært.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Børnene tør stå ved sig selv og egne holdninger og udtrykker sig respektfuldt over for andre.

Vi italesætter forskellighed som en styrke.

Vi anerkender forskellige perspektiver ved at sætte ord på, at der er ok, at vi har forskellige meninger.

- Børnene bruger deres mod. De er åbne overfor andre og nye ting og tør at prøve noget nyt. De har lyst til og er trygge ved at stå frem foran andre og fortælle.

Vi har fortællerunde i forbindelse med morgensamlingen.

Vi har aktiviteter hver dag.

Vi har fortællerunde i forbindelse med morgensamlingen.

Vi støtter børnene ved at forberede dem grundigt, når de skal lære eller prøve noget nyt.

Vi giver børnene taletid i fællesskaberne.

- Børnene søger fællesskaberne.

Vi giver børnene mulighed for at deltage i forskellige formelle fællesskaber.

Vi støtter børnene i at komme ind i de uformelle fællesskaber.

- Børnene udviser initiativer i lege og aktiviteter.

Vi gør børnene opmærksomme på hinandens ideer med særligt fokus på de børn, der kan have vanskeligt ved at udvise initiativ og hjælper de børn med at komme med ideer.

- Børnene giver plads til andres initiativer i lege og aktiviteter.

Vi støtter børnene i at tage imod hinandens ideer, skiftes og indgå kompromiser.

SFO

- Børnene oplever at være værdifulde både i sig selv og i fællesskabet.

Ved overgangen fra skole til SFO informerer vi om SFO'ens aktiviteter.

Vi hjælper de børn, der har brug for det, ind i aktiviteter.

Vi ser og hører og roser og anerkender dem for det, der går godt.

- Børnene skal opleve at kunne værne om deres egen integritet.

Vi møder og respekterer børnene som de individer, de er.

Vi støtter børnene i at sige til og fra overfor kammerater og de voksne og i at give udtryk for personlige grænser.

- Børnene skal opleve at kunne håndtere deres følelser.

Vi giver børnene tryghed, så de kan give udtryk for deres følelser.

Vi støtter børnene, så de kan lære at formulere og udtrykke forskellige følelser.

Vi arbejder med trivsel i den understøttende undervisning og erfaringer og læring derfra drages ind i SFO.

- Børnene skal opleve at kunne bruge deres fantasi og kreative evner.

Vi tilbyder aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at udvikle deres fantasi og kreativitet i et inspirerende og iverdigt miljø.

Vi tager udgangspunkt i børnenes egne ideer og ønsker.

Vi hjælper børnene til at sætte form på deres ideer.

Vi giver børnene mulighed for fri leg og spontan udfoldelse både ude og inde.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der muliggør at tage initiativ og foretage valg, samt at fastholde disse.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi giver børnene mulighed for at foretage valg af aktivitet ved overgangen til SFO.

Vi udtrykker vores forventning om og støtter børnene i at gøre tingene færdige, spiller spillet til ende osv.

Vi lærer børnene at arbejde i processer og giver dem mulighed for fordybelse, ved at tilbyde aktiviteter der strækker sig over flere dage,

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der muliggør at de kan fordybe sig individuelt og i samarbejde med andre.

Vi spiller brætspil med det enkelte barn eller mindre grupper af børn og børnene spiller med hinanden.

Vi har kroge og hjørner, hvor børnene kan fordybe sig med i leg eller med bøger og legetøj.

Vi tilrettelægger aktivitetsforløb.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der muliggør at tage personligt ansvar både for sig selv og andre.

Barnet skal selv klikke sig ind på skærmen, når de møder i morgenfritter og klikke sig ud, når de går hjem om eftermiddagen samt sige farvel til en voksen.

Vi giver børnene beskeder og sedler med hjem, som de skal huske at give videre.

Vi støtter børnene i at hjælpe deres kammerater og huske både sig selv og kammerater på de aftaler, der gælder i SFO.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der muliggør at opnå selvværd, ansvarlighed og nysgerrighed.

Vi anerkender og ser barnet og dets hensigter og fortæller det til barnet.

Vi lærer børnene at bruge deres kompetencer og styrker derved børnenes selvtillid.

Vi forbereder aktiviteter, der styrker barnets fantasi og nysgerrighed.

Vi giver børnene forskellige alderssvarende privilegier.

SFO2

- Vi giver børnene mulighed for øget indflydelse på og ansvar for deres egen hverdag.
- Vi skaber et miljø der stimulerer børnenes kompetencer, behov og muligheder for alsidig personlig udvikling.
- Vi skal skabe fysiske såvel som sociale rammer, der tilpasses børnefællesskabets behov.
- Vi tilrettelægger aktiviteter dels for fællesskabet og del med det specifikke barns behov for øje.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, det pædagogiske personale og til lokal- og nærmiljøet.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Social intelligens
- Selvkontrol
- Retfærdighed – fair og rimelig
- Taknemmelighed
- Kærlighed
- Åbenhed
- Samarbejde og loyalitet
- Tilgivende
- Omtanke

Forårs-SFO

- Børnene danner og/eller indgår i relationer.

Vi støtter børnene i deres legerelationer.

Vi laver legrupper ved behov.

Vi giver tid, rum og rammer til at børnene kan skabe nye legerelationer ved at give mulighed for fri leg hver dag.

- Børnene viser hensyn til hinanden i fællesskabet og hjælper og trøster hinanden.

Vi støtter børnene i at være åbne overfor hinanden.

Vi opfordrer børnene til at hjælpe og trøste hinanden og sætter ord på, at hjælp og trøst ikke nødvendigvis behøver at komme fra en voksen.

- Børnene accepterer hinandens forskelligheder.

Vi sætter ord på børnenes forskelligheder og accepterer forskellige behov.

Vi giver børnene mulighed for at give deres mening til kende og til at få indflydelse.

- Børnene deltager i flere forskellige fællesskaber.

Vi laver holddeling, fx efter køn eller interesse.

Vi støtter børnene til at deltage i fællesskaberne.

Vi ser børnene og anerkender deres deltagelse.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Børnene indgår kompromiser ved at bruge deres omtanke til at give plads til hinandens deltagelse.

Vi støtter børnene i løsningen deres konflikter ved at hjælpe dem til at sætte ord på, hvordan de har det og hvordan de tror den anden har det.

- Børnene aflæser hinandens mimik og kropssprog og justerer sig derefter.

Vi sætter ord på, hvordan vi aflæser børnenes mimik og kropssprog.

SFO

- Børnene skal lære at indgå i samspil og sociale relationer, der fremmer udviklingen af respekt og ansvarlighed for fællesskaber.

Vi styrker børnenes fællesskaber på tværs af alder gennem fælles aktiviteter og værksteder.

Vi tilbyder aktiviteter, hvor man skal tilmelde sig og dermed forpligte sig til at deltage. Fx. kor og skøjtehal.

Vi italesætter vigtigheden af, at man deltager, når man har meldt sig til, for at aktiviteten kan lykkes.

Vi taler med børnene om, at vi forventer, at de fuldfører et projekt, når de er begyndt på og at det er ok at fejle undervejs.

Vi lærer børnene at tage ansvar og vise respekt for andre i fællesskaber.

Vi er rollemodeller og taler respektfuldt med børn, forældre og hinanden.

Vi hilser på alle, både børn og voksne.

Vi taler med børnene om deres oplevelse af en situation og spejler barnets oplevelse af situationen.

Vi skabe rammer for en rar modtagelse af nye børn. Når nye børn starter, sørger vi for, at de har nogle andre børn, der kan vise dem rundt og lege med dem, så de ikke er alene.

- Børnene skal lære at indgå i samspil og sociale relationer, der fremmer udviklingen af empati, som muliggør det at udvise medmenneskelig opmærksomhed for andre menneskers behov og følelser.

Vi gør børnene opmærksomme på hinandens (forskellige) behov og viser, hvordan de kan tage hensyn til og hjælpe hinanden.

Vi har samtaler med mindre grupper, hvor børnene får mulighed for at give udtryk for egne følelser og få forståelse for andres.

Vi skaber væresteder, der muliggør mindre aktivitets- eller legegrupper, hvor vi enten indgår eller er i umiddelbar nærhed til at hjælpe og vejlede børnene.

- Børnene skal lære at indgå i samspil og sociale relationer, der fremmer evnen til at etablere og fastholde venskaber.

Vi giver mulighed for at etablere venskaber gennem leg og fysisk udfoldelse både inde og ude.

Vi hjælper børnene med at se, forstå og respektere de af børnene opstillede regler og roller.

Vi hjælper de børn, der momentvis er uden legekammerater, med at etablere nye kammeratskaber.

Vi giver børnene mulighed for at fordybe sig i deres leg.

- Børnene skal lære at indgå i samspil og sociale relationer, der fremmer accept af forskelligheder.

Vi støtter børnene i til at se hinandens styrker.

Vi giver udtryk for og viser, at børn er forskellige og har forskellige behov og de voksne er selv rollemodeller i forhold til dette.

Vi integrerer børn, der har det svært, gennem accept og anerkendelse.

Vi accepterer ikke nedværdigende udtryk eller behandling af andre og vi er tydelige i håndteringen heraf.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi følger skolens antimobbestrategi.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, så de kan forstå og følge en instruktion.

Vi støtter børnenes deltagelse i regellege, boldspil, holdsport, brætspil, oplæsning m.v. og hjælper børnene til at lære og forstå en instruktion.

Vi introducerer aktiviteterne på værkstederne og støtter børnene individuelt, når der er behov for det. Det hjælper også børnene med at holde fokus på opgaven.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der muliggør at kunne være en aktiv og ansvarlig del af en gruppe.

Vi hjælper børnene med at forstå, acceptere og bidrage til gruppens aftaler og mål, så de kan indgå aktivt og ansvarligt.

Vi lytter til børnene og spørger ind.

SFO2

- Børnene lærer, at valg forpligter og har betydning både for dem selv og for fællesskabet.
- Børnene er motiverede for at deltage i udviklende fællesskaber og aktiviteter.
- SFO2 er et børnefællesskab som børnene er fælles om at skabe!
- SFO2 er et fællesskab for børn, hvor der er plads til at blive udfordret og udfordre andre på deres væremåder.
- I SFO2 deler børn og voksne sjov og alvor.
- I SFO2 lærer børnene at tage ansvar, både for sig selv og for fællesskabet.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Social intelligens
- Mod
- Åbenhed

Forårs-SFO

- Børnene er nysgerrige på nye ord og stiller spørgsmål, hvis der er noget, de ikke forstår.

Vi sætter fokus på dagens ord eller ordsprog ifm. samling og i spisesituationerne.

Vi er nysgerrige på sproget og sprogets nuancer sammen med børnene.

- Børnene bruger sproget aktivt og nuanceret, når de kommunikerer. Fx ved konfliktløsning, ved forhandlinger om lege, ved at give udtryk for hvordan de har det etc. De indgår i dialoger, hvor de skiftevis taler og lytter.

Vi giver børnene mulighed for at kommunikere og komme til orde.

Vi er særligt opmærksomme på at invitere de børn til kommunikation, som ikke selv søger den.

Vi opmuntrer børnene gennem en anerkendende tilgang.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Børnene sætter ord på, hvordan de har det og lytter til hinanden. De lytter til hinanden og til de voksne.

Vi stiller forståelsesspørgsmål til børnene.

Vi lytter til børnene og giver dem tid til at udtrykke sig og støtter dem ved behov.

- Børnene viser interesse for at skrive og kan selv skrive deres navn.

Vi har 'Legeøen' som fast ugentlig aktivitet – en forløber for dansk materialet 'Hop om bord'.

Vi gør børnene opmærksomme på skriftsproget i omgivelserne.

Børnene har adgang til at tegne og skrive hver dag.

Børnene skal skrive deres eget navn på en mærkat hver morgen i den første måned.

- Børnene viser interesse for læsning ved at spørge ind til, hvad der står.

Vi introducerer børnene for SFO'ens minibibliotek, hvor de dagligt har adgang til bøger samt for skolens bibliotek.

Vi har 'Legeøen' som fast ugentlig aktivitet – en forløber for dansk materialet 'Hop om bord'.

Vi læser dagligt højt for børnene ifm. spisesituationerne og fremhæver særlige ord og udtryk samt inddrager børnene i dialog om det læste.

- Børnene forsøger at løse konflikterne selv og beder de voksne om hjælp, når de får brug for det.

Vi mægler mellem børnene i konfliktsituationer – inddrage elementer fra 'Fri for mobberi'.

Vi laver trivselsforløb – arbejder med 'Fri for mobberi'.

Vi inddrager forældrene, hvis et barn ikke trives.

SFO

- Børnenes evne til at skabe kontakt og kommunikere udvikles.

Vi sættes fokus på sproget igennem leg, dialog og instruktion.

Vi giver børnene mulighed for at fortælle og stille spørgsmål.

Vi hjælper børn i sproglige eller sociale udfordringer med kontakten til andre børn.

Vi skaber dialog med og imellem børnene.

Vi fortæller og eksemplificerer for børnene, hvordan man taler pænt til hinanden.

- Børnene udvikler deres evner til at forstå og anvende kropssprog.

Vi arbejder bevidst med kropssproget som udtryksform.

Vi guider børnene i forhold til at aflæse hinandens kropssprog.

- Børnene får mulighed for sproglig kreativitet.

Vi giver børnene mulighed for at digte historier, lave teater, og optræde gennem forskellige lege.

Vi fremhæver, når børnene bruger sproget anderledes eller får øje på nuancer eller finurligheder i sproget.

- Børnene udvikler deres ordforråd.

Vi støtter børnene i et nuanceret sprogbrug bl.a. gennem arbejdet med styrkerne.

Vi støtter børnene i at sætte ord på oplevelser og give udtryk for tanker og følelser.

Vi er rollemønstre for en hensigtsmæssig og ordentlig sprogbrug og drøfter uhensigtsmæssig sprogbrug med børnene på en konstruktiv måde.

Vi øger børnenes nysgerrighed ift. sproget gennem opmærksomhed og forklaringer.

Vi giver børnene mulighed for at komme til orde, så de kan øve sig og øge deres ordforråd.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at lytte samt indgå i samtale og dialog.

Vi lader børnene genfortælle det, de har hørt.

Vi lytter til børnene, når de har noget at fortælle og opfordrer dem til at lytte til hinanden.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi inddrager styrkerne fx selvkontrol i forbindelse med turtagning.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at indgå i samtale og dialog.

Vi spørger ind til børnenes dagligdag, oplevelser og sindstilstande.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at indgå aktivt i demokratiske processer.

Vi giver børnene medbestemmelse fx ift. aktiviteter.

Vi lærer børnene at bruge demokratiske processer ifm. lege, konflikter mv.

SFO2

- I SFO2 hilser vi på hinanden. Pædagoger, børn og forældre.
- I SFO2 er der plads til at lege med sproget.
- I SFO2 arbejder vi med, hvordan man udtrykker sig verbalt, fysisk og digitalt.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen lægges grundlaget for fysisk og mental trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Humor og glæde
- Kreativitet og opfindsomhed
- Mod
- Vedholdenhed
- Omtanke

Forårs-SFO

- Børnene udvikler sig både grov- og finmotorisk gennem tilpasse udfordringer. De bruger bevægelse sammen i fællesskaber og kan holde rigtigt på en blyant, klippe efter en streg, tegne linjer, mønstre etc.

Vi har bevægelsesaktiviteter i gymnastiksalen og udenfor flere gange i løbet både i 'mini-SFO' og i SFO.

Vi planlægger og støtter børnene i finmotoriske opgaver: tegne, skrive, klippe, perler, modeller-voks, legoklodser mv.

- Børnene øver sig og udviser mod til at bruge, udfordre og eksperimentere med kroppen og udviser glæde og omtanke ved at mærke og passe på kroppen.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi giver børnene mulighed for spontan kropslig udfoldelse i skolegården og på ture, hvor børnene har mulighed for selvbestemmelse.

Vi understøtter børnene aktive udforskning af verden og kroppens muligheder.

- Børnene udviser forståelse for og anerkender hinandens forskelligheder: udseende, motoriske evner, motorisk mod mv. og deres evne til at aflæse andres mimik og kropslige udtryk styrkes.

Vi griber børnene, hvor de er og fanger dem i deres individuelle interesser og tydeliggør dem for de andre børn.

- Børnenes evne til at aflæse egne kropslige fornemmelser og følelser styrkes og de giver udtryk for kropsligt velvære, udmattelse og energi

Vi skaber rum for erfaringer med kropslige fornemmelser og følelser – fx ro og larm, varme og kulde, glæde og tristhed mv.

Vi laver afslapningsøvelser i 'mini-SFO'.

- Børnene udviser vedholdenhed, når de går langt eller eksperimenterer med at bruge kroppen.

Vi har fast turdag, hvor børnene øver sig i at gå langt og får mulighed for at bruge kroppen på forskellige måder, fx klatre i træer, gå balance mv.

Vi giver børnene mulighed for kropslig udfoldelse gennem aktiviteter i skolegården og gymnastiksalen, hvor børnene har mulighed for medbestemmelse.

- Børnene kender til de forskellige sanser og sammenhængen mellem hygiejne og sundhed.

Vi lærer børnene om og går på opdagelse i begreber om kroppen, hygiejne, kost og sanser i aktiviteten 'Klar parat!'.

SFO

- Børnene lærer deres krop og dens muligheder og begrænsninger at kende gennem forskellige fysiske aktiviteter.

Vi er engagerede og legende voksne i vores væresteder og værksteder.

Vi introducerer børnene for nye og gamle lege både inde og ude.

Vi har dagligt aktiviteter og lege i gymnastiksalen.

Vi bruger sportspladsen til forskellige fysiske aktiviteter.

- Børnenes grov- og finmotoriske færdigheder udforskes og udvikles.

Vi sætter forskellige boldspil i gang, så som stikbold, fodbold, rundbold m.v.

Vi laver aktiviteter med IPad, computer og playstation, hvor børnene træner deres øje-hånd koordination og finmotorik.

Vi giver børnene mulighed for at hoppe i sjippetov, elastik, hinkebaner m.v.

Vi laver kreative aktiviteter, hvor børnene kan sy, tegne, male, lave smykker og perler, hvilket træner finmotorikken.

- Børnene oplever glæde ved bevægelse.

Vi skaber mulighed for, at børnene kan prøve kræfter med sig selv og andre. Bl.a. gennem aktivitetslege, tumlelege og brydelege.

Vi støtter børnene i udelivet, når de klatrer i træer, går balancegang osv.

Vi giver børnene mulighed for at danse – fx stopdans eller øve optræden.

Vi tilbyder børnene passende udfordringer, så de kan udfordre egne grænser.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør det i stand til at beherske og bruge kroppen varieret og vise udholdenhed.

Vi tilbyder et bredt udvalg af fysiske aktiviteter.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi støtter børnenes vedholdenhed, når vi opfordrer dem til fx at spille en kamp færdig, selvom de er ved at være trætte.

Vi laver udfordrende forhindringsbaner i gymnastiksalen.

Vi opfordrer børnene til at mærke efter samt at stole på egne følelser - varme, kulde, sult og tørst.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at udnytte hele skolen og dens legeområder, samt kende lokalområdet muligheder og begrænsninger.

Vi lærer børnene at færdes sikkert i trafikken, når vi er på tur.

Vi tager på ture i lokalområdet og tilbyde fysiske udfordringer.

SFO2

- Børnene skal mærke at få pulsen op.

Vi har ugentlige aktiviteter i gymnastiksalen.

- Børnene skal have en bevidsthed om deres sanser og hvad det betyder for dem.

Vi giver børnene mulighed for at skærpe sanserne på det kreative værksted, når vi mærker materialerne.

Vi arbejder med teksturer, konsistenser og dufte i madværkstedet.

- Børnene skal styrke deres finmotorik.

Vi giver børnene mulighed for at styrke deres finmotorik i det kreative værksted og i madværkstedet.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social samt en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så de får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Kreativitet og opfindsomhed
- Nysgerrighed
- Videbegær
- Værdsættelse af skønhed
- Omtanke

Forårs-SFO

- Børnene eksperimenterer og går på opdagelse i deres omgivelser. De bruger deres sanser og kan fortælle, hvad de ser, lugter og hører.

Vi har fast turdag, hvor børnene kommer på opdagelse i nærmiljøet.

Vi gør børnene opmærksomme på lyde, lugte og farver.

Vi gør børnene opmærksomme på og fortæller dem navnene på træer, planter og dyr.

- Børnene er opmærksomme på ændringer i vejret og årstiderne og bruger begreber herom.

Vi om dagens vejr, vejrfænomener og årstider på samlingerne.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi taler om naturens udvikling i løbet af årstiderne – herunder tid, nyt og gammelt, alder mv til samlinger.

- Børnene er nysgerrige på naturen og kan stille 'hvad-nu-hvis' spørgsmål og komme med hypotetiske svar.

Vi undrer os sammen med børnene og opfordrer dem til at opstille hypoteser om naturen.

- Børnene anvender og viser forståelse for matematiske begreber – fx tal, stor og lille, få og mange, mønstre, farver, former mv.

Vi har 'Leg med tal' som en fast aktivitet – en forløber for matematik, hvor børnene arbejder med mængder, former, størrelser, kategorier mv.

- Børnene passer på naturen – fx smider deres skrald i skraldespande, passer på planter og træer mv.

Vi taler med børnene om bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur med udgangspunkt i børnenes oplevelser og opmærksomheder.

Vi laver kreative aktiviteter med genbrugsmaterialer.

- Børnene kan være stille, hvis de ser et dyr og nærme sig det med forsigtighed og respekt.

Vi leder efter dyr sammen med børnene i naturen.

SFO

- Børnene har lyst til at færdes og lege i naturen.

Vi tager på ture i nærmiljøet - Eddaparken, boldbanen o.a. en gang om ugen.

Vi bruger skoven til fri leg, voksenstyrede lege og bålhygge.

Vi lader børnene klatre i træer, lave huler osv.

- Børnene udforsker og eksperimenterer i naturen.

Vi griber børnenes nysgerrighed og spørgelyst, når vi er på opdagelse i naturen og søger viden sammen med dem.

Vi lave forskellige bålaktiviteter og lærer børnene at tænde bål på forsvarlig vis.

Vi laver eksperimenter i og med naturen.

Vi bruger naturens materialer til værksteder. (F.eks. fælles indsamling af materialer).

Vi giver børnene tid, rum og mulighed for at udforske og undersøge.

Vi tager net, glas og forstørrelsesglas med, så børnene kan gå på opdagelse.

- Børnene bruger deres sanser i naturen.

Vi giver mulighed for udendørsleg og -aktiviteter hver dag året rundt.

Vi gør børnene opmærksomme på, hvad de kan høre, se, mærke og dufte i naturen.

Vi lærer børnene, hvad der kan være farligt – og hvad der er ufarligt.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at lægge mærke til naturfaglige ting i hverdagen.

Vi gør børnene opmærksomme på, at årstiderne skifter.

Vi gør børnene opmærksomme på forandringer i naturen.

- Børnene skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at tage hensyn til, vise respekt for og passe på naturen og nærmiljøet.

Vi lærer børnene at passe på naturen samt konsekvenserne af ikke at passe på naturen.

Vi har fælles oprydningsdage på legepladsen og i nærmiljøet.

Vi deltager i den landsdækkende affaldsindsamling.

- Børnene skal have kendskab til forskellige teknologier og lære at samarbejde om dem.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi stiller computere og materialer til rådighed og lærer børnene at bruge forskellige programmer fx stop-motion.

Vi inddrager historiefortælling i arbejdet med teknologi.

Vi støtter børnene i brugen af og hjælper dem ind i fællesskaber om spil, de kan samarbejde om.

- Børnene lære at konstruere og bygge samt om teknisk rummelighed vha. programmer på computer fx Lego-digitaldesigner.

Vi tilrettelægger aktiviteter i det digitale værksted og i Tech-lab.

SFO2

- Vi giver mulighed for og effekter til at udfolde sig udendørs. Vi har løbehjul, bolde bat osv. børnene kan låne og bruge som de lyster.
- Vi lader ikke vejret være en hindring for at komme ud af huset.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og derved forstå deres omverden.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at de får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Styrker

- Venlighed
- Kreativitet og opfindsomhed
- Social intelligens
- Nysgerrighed
- Værdsættelse af skønhed
- Åbenhed
- Samarbejde og loyalitet

Forårs-SFO

- Børnene bruger deres kreativitet til at finde på, udvikle og skabe og udviser glæde herved og de fordyber sig i kreative processer.

Vi laver aktiviteter på det kreative værksted flere gange ugentligt.

Vi laver aktiviteter i det digitale værksted.

- Børnene gør selv opmærksom på æstetiske udtryk.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi gør børnene opmærksomme på æstetiske udtryk i naturen, læringsmiljøerne mv. og sætter ord på, hvilke følelser og stemninger de giver.

- Børnene kan give udtryk for stemninger og følelser ifm. æstetiske oplevelser.

Vi har et samarbejde med musikskolen.

Vi synger ifm. morgensamling.

Vi bruger musik aktivt til at skabe stemninger – fx rolig stemning om morgenen eller ifm. spisning, rytmisk musik ifm. bevægelse etc.

SFO

- Børnene skal have lyst til at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer og oplevelser.

Vi opstiller rammerne til at udforske forskellige udtryksmåder fx dans og teater.

Vi opfordrer til, guider og er publikum til diverse optrædener i SFO.

- Børnene skal have mulighed for at bruge litteratur, musik, teater og billeder i leg.

Vi har bøger der er let tilgængelige i vores lille bibliotek.

Vi har aktiviteter til forskellig musik i gymnastiksalen.

Vi arbejder med digitale medier i det digitale værksted.

- Børnene skal lære at udforske forskellige redskaber og materialer som æstetiske virkemidler.

Vi klargør aktiviteterne i det kreative værksted, så det fremstår inspirerende for børnene.

Vi udstiller børnenes egne billeder og produkter samt materialer og redskaber til inspiration.

Vi lave projekter, hvor der bruges anderledes materialer.

Vi anvender naturmaterialer til fremstilling af kreative produkter.

- Børnenes kreativitet skal udvikles.

Vi griber børnenes spontane ideer og hjælper med at udvikle dem.

Vi støtter op om den frie leg, der skaber plads til den enkeltes fantasi og lyst til at udfolde sig.

Vi møder børnene nysgerrigt og åbent, og giver dem rum og tid til at tænke og handle kreativt.

- Børnene skal lære at være sammen med børn med andre normer og værdier.

Vi præsenterer børnene for nye indtryk og forskelligartede kulturer.

Vi fremhæver børns forskellighed som en styrke.

- Gennem kreative aktiviteter udvikles og skærpes børnenes opmærksomhed for færdiggørelse, detaljer og processer.

Vi sættes fokus på processen i et kreativt projekt, så børnene får mulighed for at opleve stolthed over både proces og resultat.

Vi skærper børnenes sanser ift. detaljer.

Vi støtter børnene i at bruge deres vedholdenhed til at færdiggøre projekter.

Vi gør børnene opmærksomme på de mange forskellige udtryksformer, der kan komme ud af den samme proces eller de samme materialer.

- Børnenes bliver opmærksomme på deres omgivelser.

Vi anerkender børnenes opmærksomhed på deres omgivelser.

Vi gør børnene opmærksomme på både detaljer og helheder i omgivelserne.

Vi er rollemødder og guider børnene, så de holder orden omkring sig og rydder op.

- Børnene stifter bekendtskab med forskellige materialer.

Vi tilrettelægger aktiviteter, så børnene får mulighed for at afprøve forskellige materialer og teknikker.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Vi lader børnene afprøve deres egne idéer.

SFO2

- I SFO2 skal der være en hjemlig stemning. Bl.a ved nybagte boller en gang om ugen.
- Indretningen i SFO2 skal indbyde til en afslappet stemning.

Evalueringsskultur

Ledelsen er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Ledelsen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Ledelsen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Det er ikke et lovkrav at beskrive dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Planlægningen af aktiviteterne i SFO'en sker på baggrund af mål og evaluering. SFO'ens rammer og rutiner samt de pædagogiske læreplaner evalueres på det årlige 'servicetjek'.

Mål

Der er overordnede mål for de enkelte væresteder og værksteder. I planlægningsfasen sættes mål på særlige aktiviteter eller forløb. Indhold og mål tager afsæt i læreplanstemaerne.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringssinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Evaluering

Evalueringen skal være et tilbageblik på den pædagogiske aktivitet og proces, samt en vurdering af, i hvilket omfang vi har nået det, vi ville, med henblik på de fastsatte mål, organisering, gennemførelse og virkning på børn og voksne. Hermed bliver evalueringen en refleksion over, hvilke erfaringer vi skal bygge videre på.

Evaluering af det enkelte barns udvikling og læring foregår som en del af samarbejdet mellem undervisnings- og fritidsdelen. I nogle tilfælde vil der blive inddraget andre fagpersoner såsom inklusionsvejledere, psykolog og sagsbehandlere.

Personalet evaluerer løbende på møder, i mindre grupper og til MUS-samtaler.

Evalueringens formål er at åbne et udviklingsperspektiv.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<